

פיתוח הנגב וישובו הוא עניין לשנים מרובות. כל זמן שיעמוד בשוממותו תהיה הגנתו כרוכה בקשיים כספיים וצבאיים יוצאים מן הכלל. ישובו של הנגב + פיתוחו והגנתו יוקלו לאין ערוך אם יכלל בתוך שטח מנדטורי רחב, הנושט בחלקו גם על ידי יהודים ומתוור בלא כל חציצה לחוץ ים החיכוך הנמצא כולו תחת שלטונה הבלתי אמצעי של ממשלת המנדט. כלילת הנגב בשטח מנדטורי רחב, כפי שמוצע כאן, תפתור גם שאלת הקיום הכספי של הנגב והגנתו - כי הכנסות השטח הדרומי הכולל ערי יפו, רמלה, לוד, ירושלים, עזה, חברון ומושבות יהודה הדרומית ואזור רחב של מסעי הדר - יספיקו להוצאות האדמיניסטרטיביות של שטח המנדט.

בסידור זה יוכלו היהודים לוותר על דרישתם, שאין לעמוד נגדה בתחומי הצעת עודה המלכותית, לצרף את ירושלים החדשה למדינה היהודית. השארותה של יפו כחחום השטח המנדטורי אף היא מסלקת קשיים מרובים הכרוכים בהכניית הועדה המלכותית.

כפר סבא, 4.12.37

בערב ניגשתי לסמינריון של הנוער העובד לשיחה בשאלת החלוקה והמדינה. הודעתי למפרע שלא ארצה, אלא אכרר שאלות.

פחה בשאלות יעקב מנס:

- (1) מה טעם למדינה יהודית ש-48% ~~ממנה~~ תושביה הם ערבים.
- (2) הערבים יפריעו לבנין ע"י סירור, והמדינה תהיה תלויה באנגליה.
- (3) היש אפשרות של העברת ערבים? היכחן שיעזבו את המדינה היהודית מרצונם הטוב?
- (4) האם לא תהיה המדינה אבן שואבת - להמוני ערבים מבחוץ לרגל רמת החיים הגבוהה?
- (5) גבולות המדינה בלתי טבעיים וארוכים, ויסילו הוצאות הגנה עצומות על תושביה - ללא יכולת של קיום.
- (6) איפה תהיינה הרזרבות הקרקעיות בשביל ישובי המוני?

7) כרבע יש לנו רק 24% על הקרקע. האפשר לבנות על זה מדינה? האין מעמד הקלאי קודם להקמת מדינה?

- 8) החלוקה תביא להקמת מדינה ערבית, ולה יהיה צבא חוקי. היש להחלטת מסכנה זו?
9) אין נחנך את הצוער - כשנעמוד בפני סכנה חיצונית? האין סכנה של מיליטריזציה?

אאא

רחביה (ממשק שיך אברון) שאלו

- 1) היהיה קיום למדינה שהרוכ בה ערבים?
2) אא ההעמוד מדינה יהודית בחוף ים ערבי?
3) האין סכנה שנראה ביצירה מסגרת מדינה את העיקר?
4) החינוך יהיה צבאי - נראה במדינה קרש קפיצה לכבושים?
5) אין נוחת על אפשריות הקליטה בשאר חלקי הארץ.
6) המדינה תהיה תעשיתית - ושאיפתנו היא קלאית.

סנחס יזגור (מתל חי):

- 1) עד עכשיו לא וויחרנו על עבר הירדן. המכמתנו לחלוקה, אנו מסתלקים מעבר הירדן.
2) המוכן מעמד הפועלים לשלטון במדינה? האין סכנה שהמדינה תפעיל ותשליט הבורגנות.
3) מוסדותנו להחלטות הקונגרס? שלא הכריע בשאלה? יש סימנים של פעולה נגד הקונגרס : 1) תועדה המיעצת אינה פעילה, 2) גולדמן מנהל מו"מ על חלוקה.

החברה מלכה:

- 1) השלטון האנגלי מחבט על שפך דם. הארצות הפשיסטיות חומדות את הארץ. הערבים יקבלו תמיכה מהפשיזם ולא יוותרו על חלק הארץ שנפטר למדינה יהודית.
2) אנגליה מעונינת להקיט מדינה מחוץ אינטרסים אימפריאליסטיים, והיא רק כנצלה את הצורך של העם היהודי.

עמיקס (מנהלל) 4

כשהרצה גרינבוים בסמינריון אמר ששאלת העם היהודי לא תפתר ע"י עליה לארץ.
בעצם הקמת מדינה - אפילו קטנה - יש פתרון לאומי, כי המדינה הרים קרנם של היהודים
בעולם. המקבל אני נימוק זה.

בחשובתי הודעתי שלא באתי להוכיח את חיוב המדינה. ואחרי הקונגרס אני משתחף
בוויכוח בעד ונגד, כי אין לשי שעה זו אחיזה מכשית לוויכוח זה. אין הצעה מסוימת
ומוסמכת, ועד שתהיה הצעה כזו - יש לנו הוראה מקונגרט אין למעול. באתי רק לברר
עד כמה הנימוקים שמשתמשים בהם בוויכוח, גם מצד המתייבים וגם מצד השוללים הם
נימוקים ציוניים. ציינתי שרוב השאלות שנשאלתי אינן מכוונות נגד המדינה אלא נגד
הציונות.

(א) מציאות אחוז גדול של ערבים, לא המדינה הולידה אותם, והתנגדותם חלה על פעולה
ציונית, ואעפ"כ אין אנו נרהעים. במדינה יהיו 48% ערבים - אבל כשהלה פעולחנו
לאחר המלחמה בארץ היו יותר מ-90%. כלום ע"י כך נפגמה זכותנו, או נבהלנו.

(ב) הערבים יפריעו במדינה - ועכשיו?

(ג) המדינה תהיה תלויה באנגליה - והמנדט חלוי בידי מי?

עכשיו אומרים: יש חבר לאומים, ואמנם יש ערך - אם כי לא גדול - לחבר בשבילנו.
אבל אם תלות באנגליה פולטת מדינה - פסול גם החבר, כי אף הוא חלוי באנגליה. ואם
מחשיבים בכל זאת חבר הלאומים - מדוע שוכחים שעל ידי המדינה נהיה בעצמנו מיוצגים
בחבר הלאומים?

(ד) קשה להגיד עכשיו אם תהיה אפשרות של "העברה" או לא. אבל אם מניחים שבלי העברה
לא תתכן התישבות יהודית - איך תעשה בלי מדינה? כלום מפני שהשלטון בארץ יהיה
אנגלי הוקל ההעברה, או הערבים יעזבו מרצונם את הארץ לטובתנו?

(ה) החשש שהמוני ערבים ינהרו למדינה בגלל רמת החיים חלה על כל התישבות היהודים.
לא העובדה ששטח זה יעמוד תחת שלטון יהודי - אלא העובדה שבשטח זה יש התישבות
יהודית המעלה רמת החיים מוסכת הערבים. ואמנם נהרבו הערבים במחוזות ההתישבות
היהודית. השאלה היא: ביצר נסנע ביתר שאת את נהירת הערבים: תחת שלטון אנגלי או יהודי.

ו) המדינה תסיל עלינו הוצאות הגנה טרובות, וכשאין מדינה - אנחנו פטורים מהוצאות אלה? עכשיו יש לנו הוצאות כפולות: כאזרחים (בתוך מסי המדינה) וכיהודים (הוצאות נוספות על בכחון). ושוב אותה השאלה: בכחוננו היבדל חחת שלטון אנגלי או עצמאי?

ז) המדינה תביא לידי פיליטריזציה, א וכלי מדינה? האין אנו מחנכים כל בחור ובחורה להגנה עצמית? האין אנו נתקפים מאז החלה ההתישבות עד היום הזה? האם לא הקימה העליה השניה את השומר? והאין אפילו לגבי מדינות עצומות הכרח של הזדיינות?

ח) המדינה לא תעסוד - בחוך ים ערבי. והתישבותנו - בלי מדינה? האם לא יסדו לפני ששים שנה יוצאי ירושלם או יהודי קטן במלבס בחוך ים ערבי? מה הפחד דווקא ממדינה יהודית?

ט) המדינה תסליט את הבורגנות. היש חחת שלטון בריטי - שאינו שלטון הפרולטריון הבריטי - אפשרות יותר גדולה לשלטון פועלים בארץ?

י) המדינה היא מזימה אימפריאליסטית אנגלית, והצהרת בלפור? והמנדט הבריטי?

יא) גם בנימוקי המחייבים - כאלה שנמסרו בשם גרינבוים - יש עמדה לא ציונית. מדינה שאינה סוכסרה לקלוט המוני ישראל - אינה פוחרת שאלת העם היהודי. לראות כשלטון יהודי בלבד, בלי אפשריות עליה והתישבות יהודית בהמונים - את העיקר הרי זה סילוף הרעיון הציוני.

רק שאלות אחדות היה בהן חוכן ציוני? היכן הרזרבות הקרקעיות בשביל התישבות המונית, הצורך בכעמד חקלאי שעליו תחבסס המדינה, החשש לוותר על אפשריות הקליטה בשאר חלקי הארץ, שאלת עבר הירדן. ויש לבחון אם השארת המנדט הבריטי או הקמת מדינה יהודית יקילו עלינו את ההתישבות ההמונית והחדירה לעבר הירדן.

אחרי דיבר יעקבי - בנו של המורה בירושלם שהפך רוויזיוניסט.

XX דיבר דברים של טעם - נגד המדינה.

הוא השתחף בכיבוש אסאסאס נקייב - והיה באותו יום מאוסר ואומלל כאחד, שמח על הכיבוש החדש - אבל הצטער שדרושה עובדה של התישבות לשם קביעת זכותנו על התישבות בשטח זה.

זכותנו לארץ - היא לא זכות היהודים היושבים בארץ - אלא זכות ההמונים. לא באשר ישבנו נקודה בשממה - אלא באשר יש שממה רבה יש לנו זכות להתישבות. המדינה כאילו מתבססת רק על עובדת התישבותנו שישנה כבר בפועל - וע"י היא מסמכת זכותנו. חרגנו חסיד למרחבים - למקומות שלא נושבו על ידינו: לסדום, לנגב, לחורון. המדינה תקצץ כנטי החזון. המדינה תיצור תהום בינינו היושבים בארץ ובין העם. המדינה מקפאה התישבותנו בחומים מסוימים ונותנת יד למצמצמים (גרינבוים).

במדינה נשאר לבדנו עם אנגליה. המדינה תיקר הקרקעות. ותהיה מעין פירמידה העומדת על חודה - חודה הצבאי.

הסברתי עמדת: המדינה אינה המסרה הסופית; שום צעד מכשי שעשינו עד עכשיו לא היה בו מסרה סופית. המדינה אינה אלא שלב בהגשמה - שלב אסמא חשוב, אבל רק שלב. חנועתנו היא מכטימליסטית. אמילו א"י כולה - אינה המסרה הסופית שלנו. אנו מצינו בשאיפתנו כל החכמים ההיסטוריים של מאוויי הגאולה של העם היהודי ושל האנושיות כולה השואפת לגאולה. אבל לא הסתפקנו בהכרזות על החזון הגדול. אנו חנועה מבטימה. וההגשמה היא בכל דור, בכל תקופה ובכל שעה - חלקית בהגשמה החלקית אינו אנו טחעלמים מהחזון הגדול. בלי חזון זה לא היו אנשי בילו מקימים הישוב החקלאי הראשון ולא היה קמה חדרה, דגניה וכו', אבל בכל המפעלים החלוציים האלה לא היה משום פתרון השאלה הגדולה - אלא משום צעד אחד למסרה.

זכותנו בארץ אמנם אינה נקבעת מעובדת התישבותנו. מקורה - מצוקת הגולה, אהבת המולדת; שכת הארץ. אולם הגשמת הזכות תלויה הרבה בעובדות שלנו יוצרים. קיום כתולה וכ"ג גרם לתקון גבולות הצפון לטובתנו.

הוויכוח בין המצמצמים והמרחיבים היה קיימלפני היות הצעת המדינה. סיפורתי על הוויכוח שהיה לנו בזה"פ עם אנשי האוניוורסיטה לפני שבוע, לאחר מאורעות אב תרפס. הם הציעו הסכם עם הערבים על יסוד הסתפקותנו במכסימום של 400.000 בארץ. אני אמרתי להם אן; גניח שאנחנו נסכים לכך, ויהיה שלום בינינו ובין הערבים. במשך הזמן יכנסו ארבע מאות יהודים. המניחים אהם שהמוני ישראל יסתפקו בכך - אותם ההמונים שאינם סועים

להתנגדות מליון ערבים ובאים לארץ - יכנעו לארבע מאות אלף יהודים ויסתלקו מא"י?
האם מתוך קפריסטה מתפרצים היהודים לארץ? המצוקה בגולה השאר גם אחרי 400,000, אהבת
הטולדת אף היא השאר - וגם אפשריות ההתיישבות בארץ יהיו. וכיצד נרמזה את הערבים ונאמר
להם: עד ארבע מאות ולא יותר.

המדינה לא חצמס - אלא תרחיב האפקים. כל פעולתנו עד עכשיו בארץ היא צבירת כוח יהודי -
לשם פעולות יותר רחבות. המדינה - אם תקום - תהיה מכשיר - כוח כאמר לא היה לנו בכל
ימי הגולה¹ ופעולתנו המשך - בהיות מצבנו יותר מבוסס - או מתוך הסכם או מתוך הרפעות.

אחידות הארץ שמרברים עליה השוללים היא עכשיו מזקציה. מאות שנים היתה הארץ בלתי
מחולקת ואחידה - ולא היתה עליה יהודית. לא האחידות המופשטת - אלא אפשריות הקליה
המהירות זהו קנה-המידה ואבן-הכוחן בדרך ההבטחה. נכון שהמדינה - הקטנה - לא תפתור
שאלת העם היהודי. ומשום כך אין המדינה הסוף - אלא שלב. מכיוון שאין מקום במדינה
לכל הפוגי ישראלי - לא יסתפק העם היהודי במדינה הזאת. והכוחות שדחפו אותנו הנה -
המצוקה - והכוחות שמשכו אותנו הנה - אהבת הארץ - ימשיכו את פעולתם, גם לאחר שהמדינה
תתבטא עד אפס מקום. וכשם שפעלנו במשטר התורכי - נפעל גם מחוץ למדינה, יהיה לנו אז
יתרון שלא נהיה מהי פעם וחדלי-אונים בארץ, כאשר היינו לפני חכמים שנה, אלא נסעך גם
על קיום מדינה יהודית.

- - - - -

בשמים כלילה חזרתי הביתה.